

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 93. ANUL XII.

Telegrafulu este de doua ori pe septe-
man: joi'a si Dumineca. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditu-
ra pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretulu prenumerati-
unei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu ann
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 26 Nov. (8 Dec.) 1864.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru " don'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Diet'a transsilvana.

Siedinti'a din 7/19 Octobree 1864.

Dupa citirea protocolului in limb'a romana, si dupa-ce
preliminariulu fondului de concurentia, statoritu in siedintiele
din urma, se citesce si a treia ora si se primesce,
la ordinea dileie

Preliminariulu

pentru fondulu de dessarcinarea pamentului in marele Princi-
patu Transsilvani'a pe periodulu finantialu 1864, adeca: dela
1 Novembre 1863 pana la finea lui Decembre 1864, asi
precum s'a stabilitu acel'a in urm'a consultariloru comitetului
dietalu.

(Referinte Klein, representante alu regimului Con-
siliarulu gubern. Lazaru.)

Klein da unu respectu istoricu despre iobagia, inda-
toririle, greutatile si in fine stergerea eii. In patent'a de
dessarcinarea pamentului din 1848 si 1849, se ia privire la
aceea, ca mos'a iobagesca trece dela tata la fecioru si asi
mai departe, ca tieranulu platesce pentru ea dare si porta
greutatile publice, cu unu cuventu ca colonii au dreptulu poses-
siunei, si astfelu proprietariloru li s'au despagubitu numai pre-
statunile acelea, ce le facea tieranulu ca possessoru proprie-
tariulu seu superioru, asi incatu despagubirea se mesura
dupa pretiulu prestatiunei insesi. Cu totulu altmintrea e in
patent'a urb. pentru Ungari'a din an. 1853, carea purcede din
acelu punctu de vedere, ca proprietarulu fara privire la titlu-
rile de possessiune ale colonului este possessorulu pamentului
urbariulu, si norm'a despagubirei este pamentulu insusi, ca
candu tier'a aru trebui sa rescumpere dela proprietarulu insusi
pamentulu, ear nu prestatiunile pentru pamentu, in favorea
colonului. Supt acesta influinta a feudalismului se aduse
pat. urb. tranna din an. 1854, carea nu este decatu o ne-
dreptate istorica. — Pana la an. 1815 era iertatu colonului
trannu, a se muta de pe mosia, deca i erau prea grele condi-
tiunile; Tripartitum Pars III., A. 25 § 2 acesta libertate
o sterse si lega pre colonii de glia. Acum se immultira ro-
botele totu intinsu, ear mosiele se totu micira, dar cu tote
acestea trebuira sa se dea pentru ele aceleasi prestatiuni. La
an. 1714 recunoscuro staturile aceste apesari, dar nu le cas-
sara. Prin rescriptulu din 25 Februariu 1747 dispuse re-
gimulu o usiurare a coloniloru, dar fara successu. La an. 1769
esira asi numitele „puncte“ si se demanda Guvernului a face
unu urbariu, care in sa esu atatu de reu, incatu staturile in-
sesi trebuira sa aduca la an. 1791 prin artt. 26 si 27 colo-
niloru unele usiurari, panacandu in fine la an. 1847 se facu
urbariulu cunoscutu. Acum fost'au ore cu dreptu, a se lua de
norma prestatiunile acelea, care de unu seculu incoca atatu
regimulu, catu si staturile insesi le aflasera pre apasatore?
si fostau mos'a, carea la inceputulu an. 1848 era in poses-
siunea coloniloru, mesuratoe drepta pentru capitalulu de des-
pagubire? Insa sistem'a regimului din an. 1854 nu voi sa
scie nimicu de pasurile poporului, si Tranni'a trebui sa pla-
tesca dessarcinarea pamentului mai scumpa decatu tote tierile
de corona din imperiu. Boemi'a cu 902 mil. □ si cu 4,778,000
suflete platesce 35,134,971 fl.; Galiti'a cu 1364 mil. □ si
4,632,000 locuitori platesce 90,589,724 fl.; Ungari'a cu 3727
mil. □ si 9,815,000 locuitori platesce 149,710,965 fl.; ear
Tranni'a cu 1109 mil. □, din cari numai 697 erau supuse
iobagiei, si d'abia cu 2 mill. locuitori, platesce preste 80 mill.—
Cu tote acestea pat. urb. din 21 Iuniu 1854 nu se pote nici
anula nici modificá, pentruca din ea s'au derivatu de atunci
incoca multe drepturi private. Densulu in sa e convinsu, ca
Tranni'a nu e'n stare nici a camatui, necum a plati
datoriile, cu care o au incarcatu patent'a. Spre dovada, ca
Tranni'a nu e in stare de a porta greutatea impusa, aduce, ca
din Tranni'a esu contributiuni directe si indirecte cam 14
mill., si nu este lipsa, ca sa mai espuna densulu, ca Tranni'a

fara vin'a sea bolesce de urmările patentei urb.; ear medicina
pentru acesta bola nu pote fi alt'a, decatu 1) ca opulu des-
sarcinarei sa se controleze mai bine, 2) ca erorile facute sa
se complaneze, si 3) ca imperiulu sa ne dea concursulu seu.—
In fine observa, ca dupa aretarea din 30 Septembrie 1864
capitalulu de dessarcinare, ce comitetulu lu luase in 46,606,360
fl., de atunci incoca, dorere, inca s'au mai urcatu, si ajunse
la 47,982,610 fl. Datori'a acest'a este o buruiena veninosa,
care nu scie pana unde va mai cresce; dar aru dori, ca sa
fia espusa gerului de toamna si erna, ca si alte plante din cli-
m'a nostra. (Bravo!)

(Apoi citesce raportulu comitetului si preliminariulu in
limb'a germana, ear notarii si in cea magiara si romana; pre
noi in sa nu ne ierta spaciulu, a reproduce acestu raportu, ci ne
vomu margini a comunica la tempulu seu preliminariulu.)

Represent. regimului Lazaru vorbi si aici
si preste totu la obiectulu acest'a in limb'a germana; si criti-
sandu din mai multe puncte de vedere operatulu, lu afla atatu
de defectuosu, mai cu sema la titlulu 5, catu propune a se
reda comitetulu spre indreptare.

Thiemann, in cuventare lunga si meritoria, carea e
mai cu nepotintia a o estrage, cuprindendu in sine calculi a-
ritmetici si deductiuni stricte juridice, espune si densulu relele
si neajunsurile patentei urb. Aceste rele provinu de acolo,
ca anulu normalu pentru dessarcinarea pamenturiloru este an.
1848, si asi starea de astadi a lucruriloru aru trebui sa se
reduca cu 17 ani indereptu,— ceea ce in sa e mai cu nepo-
tintia, de ore ce atatu possessorii, catu si fostii coloni au in-
teresu de a nu spune adeverulu: possessorii ca sa capete des-
pagubire catu de grasa, ear colonii ca sa capete pamentu catu
de multu. Insa fiindca patent'a e data odata, si ce este fa-
cutu nu se pote face nefacutu, nu remane alta usiurare pentru
tiara, decatu 1) ca pamentulu, care inca nu este constatatu
sa se constateze in modu adeveratu, ca nu d. e. pentru unu
pamentu in munte, care nu aduce mai nimic'a, sa se puna
atata despagubire ca pentru unulu din siesu; 2) ca esecu-
tarea legei sa se controleze catu se pote mai tare prin tote
mijlocele; 3) ca summ'a de 4 mill. f., ce o pune comitetulu
despagubire pentru decime, sa se reduca la valoarea eii cea a-
deverata, caci este o nedreptate, ca odata sa se despagubesca
pamentulu si a dou'a ora decim'a din rodirea aceluiasi pa-
mentu, caci astfelu pamentulu se despagubesce de doue ori. O-
ratorulu incheia cu aceea, ca aru dori a fi nu numai contro-
lorulu ordinaciuniloru ministeriului de finantie, ci si alu dispo-
sitiuniloru dietei. (Bravo! Bravo!)

Eduard Herbert nu scie, unde sa ncepa si unde sa
termineze vorbirea sea privitoare la unu obiectu atatu de mo-
mentosu, precum este recerinti'a fondului de dessarcinarea pa-
mentului pe an. 1864. Cine primesce creditatea tristului tre-
cutu dela a. 1860, acel'a si fatia cu pat. urb. se va pune pe tere-
nulu fapteloru complinite si se va apuca de lucru; ear cine se pune
pe terenulu continuitati de dreptu, acel'a pote pretinde revisiunea
patentei. Terenulu acest'a e alu acelor'a, cari aru trebui sa siada pe
bancele cele голе ale dietei. (Bravo!) Nu scie, dice, ce aru face ei,
deca aru fi aici; dar pote pentru aceea n'au venitu, ca sa nu intre
in perplesitati cu trecutuloru. (Ilaritate.) Apoi se slobode la o
tanguire amara asup'a pat. urb. si a autoriloru eii; caci pe-
candu in alte tieri fondulu tieriei platesce numai 1/3 la des-
sarcinarea pamentului, pe atunci Tranni'a platesce 3/3, va sa
dica totu; si pecandu Ungari'a, carea e de 5 ori asi de mare
ca Tranni'a si are pamentu mai bunu, are drumuri ferate, are
riuri si canale navigabile, platesce dessarcinare 149.710,965
f. pe atunci Tranni'a, carea dupa o proportiune drepta aru fi sa
dea numai 29.942,193 f., platesce 74 mill. Si pecandu sum-
mele acestea enorme aru trebui sa le platesca numai aceia,
cari au scapatu de iobagia, pe atunci la ele trebuie sa con-
tribuie si cei ce n'au fostu iobagi. I se va reflecta, ca preo-

Une, săsească încă trage despăgubire pentru decime, însă despăgubirea acest'a fiscului o scade cându cu $\frac{1}{4}$, cându cu $\frac{1}{3}$; și deca fiscului părțile acestea le-aru dá dreptilor rămanesci de ambe confessiunile, aru face tocmai dreptate. Pat. urb. este tristulu fructu alu sistemii regimului dela an. 1850—1860. Nobilimea magiara adica cacileá fâra s'ema pre locotînti'a de atunci, și ac'est'a parte din usiurintia, parte ce sa' face capitalu politicu pe contulu tierii, adica sa 'mpace pre feudalii cu regimulu, li-au datu atât'a, câtu n'au acceptatu ei nici odata. Koronka a disu odata, ca nobilimea magiara a lapedatu singura mantau'a cea de aur, deslegandu iobag'ia; densulu însă dice, ca tocmai dincontra, nobilimea a schimbatu mantau'a sea cea 'nvechita și sdrantiosă pentru alt'a tivita cu aur și blanita cu ermelinu. Densulu în fine din ac'esta datoriu, ce r'ode la venitoriulu nostru, ba și alu copiiloru și nepotiloru nostri, nu vede alta scapare, decâtu revederea patentei, carea însă n'o propune, pentruca respectéza drepturile altor'a și tocmai prin ac'est'a documentéza patriotismulu seu. (Bravo! Bravo!)

Mich. Schuller consimte intru t'ote cu propunerile facute de comitetu, deca se voru emendá cifrele gresite, și demustra mai pe largu, ca Transsilvani'a are totu dreptulu a apelá la imperiu pentru ajutoriu, pentruca patent'a urbaniala s'a facutu fâra scirea și concursulu tierii, pentruca garant'ia pentru platirea intereselor o-a luatú asupr'a sea imperiulu, pentruca Transsilvani'a a suferitu mai multu decâtu alte tieri prin revolutiunea din 1848/49 și în fine pentruca ajutoriulu imperiului s'au acordatu și altoru tieri. (Bravo!)

Birthler, dupace esprime mai nainte bucuri'a sea, ca diet'a acusi mai dupa 200 ani iar e'chiamata a vorbi în cauzele contributiuniloru tierii, afla și densulu, ca raportulu comitetului face impressiune f'orte intristátore, căci vedemu o pat. urb., la a cărei compunere nu scie, predomnit'au ignoranti'a ori usiurinti'a. Densulu nu p'ote crede, ca regimulu, care poteá și trebuiá sa aiba cunoscintie mai acurate despre impregiurârile Tranniei, a voitu a aduce o lege, carea ruinéza tier'a în privinti'a economica, ci cugeta numai, ca regimulu a gresitu în chei'a cauzei urb., dandu o pat. urb. fâra de a avé dinaintea sea unu urbanu, și aducendu astfelu tier'a într'o positiune, încátu de nu ne vomu ingrijí de tempuritu, toti la oalta devenimu cersitori. Deci de ore ce raportulu comitetului arata limpede, ca pat. urb. e de lapedatu atâtú în principiu, câtú și în executare, și ca tier'a nu este în stare a portá ac'esta sarcina; de ore ce însă raportulu nu arata și factorii acei'a, din cari sa se p'ota dejudécá temeinici'a diselorú sele, pentru aceea în privinti'a ac'est'a nu-lu p'ote partini, dar la partea speciala va face observârile, ce le va crede trebuinciose, pentru de a aretá și densulu din parte-si, ca va sa conlucere dupa potintia la impedecarea seraciei și stórcerei de totu a tierii. (Bravo!)

Budacker încă crede, ca pat. urb. este cea mai dozerósá rana a tierii. Opulu, ce are sa-lu pertracteze diet'a, e f'orte tristú, căci pecandu și summ'a aretata de comitetu—70 millióne—e ingrozitóre pentru tier'a, densulu e convinsu și documentéza prin cifre, ca summ'a ac'est'a se urca încă multu mai susu și ajunge la 90 millióne (S'audímu!), ceea-ce aru dá apoi aruncaturu de 1 fl. 50 xr. la totu fl. de dare,—o summa, ce nu se va platí nici decum, de ore ce astadi, cându aruncatur'a ac'est'a e de 71 cruceri, dela 800,000 partide trebui sa se sc'ota darea prin executiune. Apoi analiséza propunerile facute de comitetu, și aflandu-le preabine intemeiate, priimesce și densulu operatulu comitetului cu putine modificatiuni, ce s'aru face ici colea. Apoi combate propunerea reprezentantului regimului.

Mog'a adauge lângá relele insirate de Budacker și altii încă și ac'ela, ca câte procese se voru mai castigá în fav'orea fostiloru iobagi, ale toturorú spese va trebui sa le p'orte tier'a. Densulu dealtmintrea încă afla, ca relele principale provínu 1) de acolo, ca pamenturile s'au pretiuitu preasusu, 2) ca s'au despăgubitu nu prestatiunile urb., ci pamentulu urb. insusi. Apoi imputa linu lui Thiemann, ca a promisú a espune 3 mijl'oce de ajutoriu, și a espusu numai 2, și în fine se declara pentru proiectulu comitetului, aperiandu și pre repres. regim. in contr'a unoru combateri din partea lui Budacker, cu aceea, ca gresielele comise în operatulu comitetului sa se îndrepte aici în dieta, eara nu în siediint'a comitetului.

Thiemann cere cuventu pentru de a îndreptá er'orea sea și recapituléza propunerile ce le-a facutu: 1) revisiunea pat. urb., 2) revisiunea instructiunii, și 3) control'a la executare.

Br. Friedenfels sprijinesce propunerea facuta de Lazaru, cá operatulu sa se redeá comitetului, spre a se emendá er'orele de calculu, ce s'aru aflá, și a i se dá spre scopulu ac'est'a tempu de 24 ore. E sprijinitu.

Lazaru multiamcesce lui Mog'a, căci l'au operatu, apoi deslucisce deductiunile sele de mai nainte și repetiesce propunerea sea.

Fiindu tempulu inaintatu, siediint'a se termina la 2 $\frac{1}{4}$ ore.

Siediint'a din 8/20 Octob're 1864.

Dupa citirea protocolului în limb'a germana și aducerea la cunoscintia a unei petitiuni predate prin Puscariu a comunei branene Sohodolu pentru regularea referintiiloru lorú de hotaru cu comun'a Resnovu,

la ordinea d'ilei e continuarea desbaterii asupr'a preliminarului fondulu de dessarcinarea pamentului.

Budacker în cuventu mai lungu combate de nou propunerea facuta de Br. Friedenfels, resp. de repres. regim.: cá operatulu sa se redeá comitetului, pentru cá ac'est'a sa-lu întregésca și sa-lu rectifice în 24 ore; căci urmarea acestei propuneri aru fi numai aceea, ca tempulu aru trece fâra folosú, și lucrulu insusi n'aru inaintá intru nimicú. (Va urmá.)

Dela Asociatiune.

Sabiiu 24 Novembre, (6 Decembre). Comitetulu Asociatiunii t'inu astadi siediint'a sea lunaria, fiindu de fatia presiedintele, 4 membri ordinari, 3 membri suplenti, apoi oficialii comitetului, afara de archivarulu. Starea cassei se arata de 20,929 fi. 24 xr. v. a. La ordine suntú mai multe afaceri de stipendii, apoi câte-va colecte incurse. Protocolulu completu credemu ca-lu vomu poté comunicá în numerulu urmatoriu.

Statutele

societáti pentru literatur'a și cultur'a româna din Bucovin'a.

(Continuare și capetu din nr. din urma.)

Partea III.

Despre administratiunea societáti.

§ 14. Afacerile societáti se ingrijescu parte de unu comitetu anume, parte de adunarea generala.

A. Despre comitetulu societáti.

§ 15. T'ote afacerile societáti, câte nu suntú rezervate adunarei generale, se ingrijescu prin unu comitetu alesu de adunarea generala pe câte trei ani din mijloculu medulariloru fundatori și ordinari, din care comitetu, afara de presiedinte, vice-presiedinte și de secretariu, ese a trei'a parte prin sorti la finea fiacáru anu, și anume pâna la finea bieniului antáiu. Medularii cei esiti prin sorti séu altmintrea se suplinescu prin alegeri anesuratu §. 16.

§ 16. Comitetulu se compune din cinci-spredece medulari, adeca: din presiedinte, vice-presiedinte, din secretariu și din 12 medulari, carii toti se alegu de adunarea generala și suntú realegiveri. Alegerea presiedintelui se întaresce de siefulu tierii.

§ 17. Comitetulu constituitu alege din mijloculu seu unu bibliotecariu, care este și archivariu, unu cassieru și unu controlorulu.

§ 18. Insarcinarea medulariloru comitetului este onoraria, numai secretariului se asemna unu salariu anumitu de cátra adunarea generala.

§ 19. Comitetulu societáti va t'ine regulatu în t'ota lun'a câte o siediintia și în casuri întetítore și de mai multe ori. Siediint'a lui o chiama prasiedintele societáti, séu în lips'a lui, vice-presiedintele, carii și presiedu intr'ens'a.

§ 20. Decisiunile comitetului au numai atunce valóre, deca suntú de fatia celu putínu optu medulari. Comitetulu decide dupa maiortatea voturiloru celorú de fatia. Protocólele siediintiloru au sa se publice.

§ 21. Drepturile și datorintiele presiedintelui suntú:

1) de a conchiamá adunarea generala și a comitetului și de a presiedé intr'ensele;

2) de a priveghia, cá desbaterile și conclusurile adunáriloru sa urmeze potrivitú scopului și intereselor societáti;

3) de a representá societatea în afara în afacerile ei; însă în acele afaceri, cari aru produce obligaciuni asupr'a societáti, este presiedintele constrinsu la invoirea comitetului, și numai atunci voru fi ele oblegátore, deca hartiele acelea voru fi subscrise pe lângá presiedinte și de doi medulari ai comitetului, contrasemnate de secretariu și provediute cu sigilulu societáti.

4) Presiedintele p'ote asemná pláti din banii societáti numai atunci, cându voru fi ele incuviintiate de comitetu, și deca hárti'a de asemnatura va fi contrasemnata de secretariu.

5) Impoternicirea pentru ingrijirea afaceriloru societáti înainte organelorú din afara se subscriu de presiedinte și de secretariu.

6) Asemenea se subscriu de presiedinte și de secretariu t'ote documentele de primirea medulariloru în societate, cer-

cularele și publicațiunile precum și protocoalele ședințelor adunării generale și a le comitetului.

7) Presedintele îngrijesc de executarea concludurilor adunării generale și ale comitetului și renduiesc cercetarea cassei din timp în timp.

§ 22. Vicepresedintele suplinesc pre presedinte în toate drepturile și datorințele lui, cându acestă nu e de fatia.

§ 23. Secretariulu este pastratorulu sigilului, pórta și contrasemnăza protocolulu ședințelor adunării generale și a le comitetului, precum și scrisorile din § 21. — Elu este directorulu cancelariei societății, elu pórta protocolulu esibitelor și registrar'ă; aduce la indeplinintia concludurile ședințelor și îngrijesc pentru toate recerutele curgătoare ale societății și pentru stringerea veniturilor.

§ 24. Bibliotecariulu îngrijesc de inregistratura și pastrarea opurilor, obiectelor științiale și a foilor periodice ale societății. — Elu pórta impramută din obiectele incredințiate îngrijirii lui numai între marginile instrucțiunei votate de comitetu.

§ 25. Cassierulu încasăza banii societății, pórta socotéla despre densii și supune cancelariei list'a remasțiilor în fiecare luna. Elu pregatesc și substerne comitetului socotéla anuală spre cercetare; elu este respundiatoru pentru cassa și pórta o cheia dela dens'a.

§ 26. Controlorulu are de a contrasemnă toate actele de socotéla, care se tînu de cass'a societății și pórta a două cheia; elu este respundiatoru pentru cassa împreună cu cassierulu.

§ 27. Comitetulu este constrinsu a se tîne între marginile bugetului votatu de adunarea generală.

§ 28. De drepturile și datorințele comitetului se tînu înca și următoarele:

1) a priimi operate științiale tramise, și a le supune esaminării;

2) a îngrijî pentru redigerea foiei periodice a societății;

3) a denumi culegatori pentru înlesnirea încasării veniturilor societății;

4) a justifică lucrările sele prin reportu înaintea adunării generale;

5) a priimi medulari noi;

6) a eschide pe acei medulari, cari suntu condemnați pentru o faptă defaimătoare seu pentru lucrarea lor împotriva scopului societății.

§ 29. Societatea va edă o foia periodica pentru publicarea afacerilor sele și pentru latirea mijlocelor înaintătoare de literatur'a și cultur'a poporului român.

B. Despre adunarea generală.

§ 30. Societatea va tîne în totu anulu câte o adunare generală, și de voru cere impregiurările și de mai multe ori.

Tinerea adunării generale celu puțin cu 14 zile înainte are sa se făca cunoscută c. r. guvernulu alu țierei, alaturandu-se unu program despre obiectele de desbatutu, anumindu-se totu de o data tempulu și locul tinerei adunării generale. Adunarea generală va constă din medularii ei fundatori și ordinari cu votu decisivu. Medularii onorari și corespundinti au intrare liberă cu votu consultatoriu. — Conchiamărea adunării generale se face în scrisu prin invitațiuni către fiecare medulariu seu se publica prin dțuare. Loculu regulatu alu adunării este orasiulu Cernautiloru.

Schimbarea loculu o defige adunarea denerală, însă numai acelu locu se pórta alege pentru tinerea adunării generale, unde se afla o diregatoria c. r. politica.

§ 31. În adunările generale numai acei medulari fundatori și ordinari au votu, cari se infatiseza. Impoternicirile nu-su ingaduite.

§ 32. Adunarea generală are drepturile și datorințele următoare:

1) ea alege din sinulu seu pe presedinte, pe vice-presedinte, pe secretariu, și pe ceilalti medulari ai comitetului (§ 16);

2) ea hotaresc indreptariile pentru înaintarea și sporirea scopului societății și pentru administratiunea averei ei;

3) ea decide asupra plângerilor de nepriimire că medulariu alu societății, seu de eschidere;

4) ea cercetăza socotelele anuale;

5) ea incuviintieza bugetulu societății pe anulu viitoriu;

6) ea prefige și decide salariulu secretariului;

7) ea defige summ'a de contribuire pe anulu viitoriu pentru toti medularii (§§ 7 și 8);

8) ea decide asupra acelor pîre ale medularilor către comitetu seu către ei între olaltă, cari se ivescu între densii din caus'a societății.

Aceste pîre se potu aduce la adunarea generală seu vorbalu seu în scrisu, însă subscrise cu numele parisiului.

§ 33. Adunarea generală decide despre modificatiunile pro-

puse în statute, la a căror'a hotarire se cere jumătate dintre toti medularii ei fundatori și ordinari și dintr'acești a celu puțin învoirea a $\frac{2}{3}$. Modificatiunile priimite numai atunci voru avé valóre, cându voru fi intarite de guvernulu statului.

§ 34. Concludurile adunării generale numai atunci a voru avé potere legală, deca va fi adunarea publicata celu puțin cu 15 zile înainte prin modulu aretatu mai susu (§ 30).

§ 35. Toate concludurile în adunarea generală, afara de casurile prevedute în §§ 33 și 38 se facu prin majoritate absolută a voturilor.

La egalitatea de voturi atātu în adunarea generală, cātu și în ședințele comitetului decide acea socotintia, la carea se insotiesc presedintele, de altmintrea pica acea propunere.

De figeri generale.

§ 36. Drepturile și datorințele medularilor fundatori și ordinari suntu: că ei sa conlucre din toate poterile spre sprijinirea și înaintarea scopului societății. Ei potu face la adunarea generală propuneri în acéta privintia, potu descoperi abuzurile observate în ramurile administratiunei; au dreptu de inițiativa și votu decisivu la adunarea generală, deca vinu în persóna; loru li se vendu opurile și foile publicate de societate cu unu pretiu mai josu.

§ 37. Fia-care medulariu încéta de a mai fi 1) prin mórte, 2) prin retragere și 3) prin eschidere.

§ 38. Societatea se desface prin hotarirea adunării generale numai atunci a, cându voru fi de fatia celu puțin $\frac{2}{3}$ dintre toti medularii ei fundatori și ordinari, și deca dintre acești a voru votă pentru desfacere celu puțin $\frac{3}{4}$.

Averea în cărți și obiecte științiale se va dá unui institutu nationalu din patria; cealalta avere însă va remané totă închinată scopului literariu și nationalu alu societății, și administratiunea ei se va îngrijî după hotaririle adunării, care va desface societatea.

Banii seu ori ce alta avere închinată de vre-unu medulariu alu societății anume pentru o ramura specială a literaturii și culturii române în Bucovin'a, voru remané și de acum'a înainte pastrati pentru acelu scopu specialu, și administratiunea acestor fundatiuni va urmá în întielesulu uriculu de înfiintare, potrivit vointiei fundatorului.

Dela Senatul imperialu.

Dupacum comunicaseram în numerulu din urma, în cas'a ablegatiloru curge desbaterea specială asupra adresei.

În ședinția 10. din 19 Nov. (1 Dec.) suntu la ordinele dilei alineele 4-8, *) care tracteza despre incetarea vietiei constituționale în Lombardo-Venetia, Galitia, Ungaria și Croatia. (Galeriile și logele suntu pline indeseuite; ședinția e foarte animată.)

Greuter (din Tirolu) e incontr'a acestor alinee, căci nu potemu odata glorifică patent'a din Februaru, de altadata a o numi o coliba, prin carea strabate ventulu și plóia (Alusiune la cuvântarea lui Berger din ședinția trecută); apoi cêrca a escusă procederea regimului, — argumentele aduse însă nu se prindu și producu mai multu ilaritate decâtu convicțiunile dorite. Esintia propunerei lui e, ca în aline'a 4 sa nu se dica, ca cas'a ablegatiloru trebuie sa deplóre, ca într'o parte a imperiului activitatea constituțională parte nu s'au începutu, parte s'au intreruptu etc., ci: ca trebuie sa deplóre motivele, cari au datu ansa, că într'o parte etc.

(Va urmá.)

Varietăți și noutăți de di.

(Distinctiune.) Mitropolitulu gr. cat. din Leopole, Spiridonu de Litvinovic e denumitu consiliariu intimu. —

(Decoratiune.) Maiestatea Sa S'au înduratu a decorá pre d. Consiliariu gubernialu Iacubu Bolog'a cu ordinulu crucei de feru class'a III. —

(Viștia frumoasă.) În Prussia morira în 14 Novembre, în vîrsta de 87 ani și 9 luni, o paruchia de ómeni, cari traisera în casatoria mai multu de 60 ani, și cari se sî nascusera într'o di. —

(Focu.) De curendu se aprinse într'o parte a Londrei o fabrică, și în scurtu tempu foculu casiană paguba de mai multu decâtu 2 mill. fl.

Principatele române unite.

Toate spiritele suntu absorbite de îngrijiri pentru fiitorea camera legislativa. Fratii nostri de presté Carpati au de nou ocaziune, de a probă prin alegerile, ce voru face, prin legile, ce voru aduce, maturitatea și vitalitatea lor de natune. De cerulu, că fiitorea camera sa fia adeverat'a reprezentantia a dorințelor și aspiratiunilor țierei, ear nu unu câmpu de luptă între partide, nu unu cuibu de agitațiuni și intrigi din partea plutocratiloru și ambițiosiloru nesatiosi, cari sub mantau'a dorerei pentru țiera aveau doreri numai pentru necuratele lor intențiuni și interese! Nu vomu urá camerei române lips'a de partida opozițională, căci acestă are misiunea a fi în statu

*) A se vedé proiectulu de adresa în nr. 92 alu „Tel. Rom.“ Red.)

aceea, ce este in natura tempest'ă ce curatia aerulu de miasmele stricaciose, ci-i vomu ură numai o opozițiune sincera și loiala, carea sa rivalizeze cu partid'ă guvernamentală intru iubirea patriei și intru dorinți'a de a o vedé mare și fericita. —

Consiliile judetieloru continua a eternisá memori'a Domnitorului Alessandru Ioann prin institute publice.

„Bucimulu“ ne spune in privinti'a acést'a inca urmatórele :

— Recunoscinti'a judetieloru, pentru autonomi'a data loru de cătra M. S. Domnitoriulu prin legea consilieleru judetiene, se manifestéza in tóte pártile, prin o indoita simtibilitate a animei: prin acte de recunoscinti'a personală cătra parintele patriei Alessandru Ioann I, și prin infiintiarea a câte unu institutu de bine-facere, séu monumentu, care sa eternizeze și sa rechiamé generatiuniloru viitóre memori'a straluciteloru acte de reforma, ce au priimitu de la alesulu și Domnitoriulu loru.

Astfelu Monitoriulu oficialu comunica, ca consiliulu judetienu din Putn'a a votatu cladirea unui gimnasiu in orasiulu Focsiani, care sa pórté gloriosulu nume de Alessandru Ioann I.

Consiliulu judetianu din Bacău a votatu infiintiarea unei scóle pentru fabricarea de instrumente agricole, care sa pórté numele Alessandru Ioann I, cá semnu de recunoscinti'a din partea judetiului pentru maretiele acte sevarsite de M. Sea.

Consiliulu judetianu din Neamtia a votatu o piatia publică, pe care sa se asiedie unu monumentu in onórea și numele M. S. Domnitoriului.

Consiliulu judetianu din Gorju a votatu cladirea unei scóle monumentale de baieti in orasiulu Târgu-Jiulu, care sa pórté titlu: Scóla Alessandru Ioann I.

Nóue tóte aceste oferte ne placu, pentrucă tóte au folosulu loru; chiaru și piatielē și gradinile publice, care cu puțină crutiare și delicatētia le combateă mai deunadi o fóia de ale nóstre, au folosulu loru nepretiuitu atātu pentru sanatate, cătu și pentru formarea gustului esteticu, atātu de trebuinciosu poporului nostru; dar cu deosebire ne place a dá și trebuie sa dāmu espressionē aprobārei și multiamirei nóstre cătra acele judetie, cari au votatu scóle; și mai indeosebi laudāmu consiliulu din Bacău, care a votatu infiintiarea unui institutu pentru fabricarea unelteloru de agricultura, căci noi credemu, ca venitoriulu materialu alu principatelorū este basatu pe agricultura și comērciu. Noi Transsilvanii avemu gimnasie destule, avemu „ómeni invetiati“ multi — (nu dicemu destui, căci destui nu suntu nici odata) — dar avemu puținē scóle reale, n'avemu nici o scóla de agricultura ori industria, n'avemu destui ómeni practici, — și simțimu aduncu lips'a loru. Fia, cá principatele romāne in privinti'a acést'a sa fia mai fericite decātu noi! —

Presiedintii consilieloru judetiene, confirmati de Domnitorulu, suntu urmatorii:

Printiulu Nicolau S u t i u pentru judetiulu Putn'a; apoi dd. Georgiu D i m i t r e s c u pentru Covurlui, Vasiliu A l e s s a n d r y pentru Romanu, Colonelu Stefanu S t o i c ' a pentru Ialomiți'a, Stefanu M i n c o v i c i pentru R.-Saratu, Stefanu R o m a n e a n u pentru Doljiu, Protopopu M o s c u pentru Demboviti'a, Petru O r b e s c u pentru Teleormanu, Ioann A n u s i u pentru Cahulu, Ioann M a r g h i l o m a n u pentru Buzeu, Mateiu P l e s i e s c u pentru Sucév'a, Petru A n a s t a s i u pentru Tecuciu, Zamfiru P e r i a n u pentru Gorgiu, Iancu I p c e a n u pentru Mehedinti, Dimitriu L a z a r e s c u pentru Romanati, V. R o m a l o pentru Tutov'a, Mihailu B o g d a n u pentru Argesiu, C. V a s i l i e s c u pentru Vlasce'a, C. N e g r u z z i pentru Iasy, Prodanu C o s t a c h e pentru Bacău, Grigoriu B ā r s e s c u pentru Oltulu, C. L a h o v a r i pentru Vâlcea, Preotu Nicolau R o i u pentru Falcu, Dimitriu N i g u l i c i pentru Muscelu, Nicolau R a t e s c u pentru Prahov'a, Petrache S t r e j e s c u pentru Vasluiu, Vasiliu M i c l e s c u pentru Neamtia, Costea T u l c e a n u pentru Ismailu, Barbu V l a d o i a n u pentru Ilfov, Printiulu A. M o r u z pentru Dorohoiu, Nicolau E l i a d pentru Brail'a, Lascaru I a m a n d i pentru Botosiani. —

Intre mesurile, ce le ia magistratul capitalē pentru imbunatătiri in toti ramii vietiei comunale, vedemu cu multiamire ingrijiri mai serióse decum fura pāna acum, pentru sórtea preotiloru de miru și tinerea in stare buna a bisericeloru. —

O corespundintia germana ne spune, ca Sultanulu au incuviintiatu a se formá unu ordinu romanescu cu numirea: „Steau'a romāna.“ Statutele și scopulu lorū inca nu suntu cunoscute in publicu. —

Dupa o depesia telegrafica in „Press'a“ de Vienn'a, unu curieru muscalescu a plecatu spre Constantinopole, spre a duce acolo documintele și chrisóvele calugariloru greci in caus'a monastiriloru inchinate. (O comunicāmu cu tóta rezerv'a. Red.)

Prospectu politicu.

C a u s ' a g e r m a n a iar incepe a preocupá politic'a. Dupa cele espuse in nr. trecut, avemu sa adaugemu, ca Saxonii au adusu la bundu o motiune, cá acést'a sa decida: decă

Redactoru respundiatoru Zacharia Boiu.

esecutiunea prin trupele saxoneze și hanoverane este finita ori nu? (și decă prin urmare trupele saxoneze și hanoverane au sa se re'ntórca din Holstein ori au sa remāna acolo pāna la alta dispozițiune?) La acést'a Austri'a și Prussi'a declarara, ca esecutiunea acést'a este terminata. In fine in siedinti'a din 17/29 Novembre se decise cu 8 contr'a 7 voturi, ca generalulu saxonesu Haake sa remāna deocamdata in dispozițiunea sea de acum.

Consternatiunea poteriloru medie și mici germane atāt'a e de mare, incātu chiaru și jurnalele au inceputu a vorbi despre aceea, ca staturile medie și mici germane voru sa se arunce in bratielē Franciei, cá sa scape de ale Prussiei. —

Regele Bavariei se va logodi cătu de curendu cu fiic'a principelului Hohenzollern.

In parlamentulu italianu ministrulu Vacc'a propuse unu proiectu de lege, dupa care bunurile preotimirenesci sa se incorporeze cu vistieri'a statului, și de acolo regimulu sa pórté spesele cultului cu 5%, ear congregatiunile monachale sa se suspendeze. Se crede, ca propunerea acést'a se va modificá intr'acolo, ca bunurile bisericesci sa devina proprietatea provinciiloru și comuneloru, cari apoi sa tina din veniturile acelor'a pre preotii. — Generalulu Turr a publicatu o brosiura, prin carea cērcă a documentá, ca Venneti'a va trebui sa se ia dela Austri'a cu poterea, și ca Itali'a n'are cauza de a se teme de o lupta cu Austri'a.

Imperatululu Napoleonu a cerutu dela ministrulu seu Drouin de Lhuys unu memorandumu asupr'a stārei ducatelorū dela Elb'a, care sa i se fia și datu.

Mai nou dela Senatululu imperialu. In siedinti'a din 3 Decembre veni la desbatere aline'a 13 din proiectulu de adresa, privitóre la starea de assedia din Galiti'a. Lupte serióse; in fine se priimesce aline'a; toti ministrii, și cei mai multi Transsilvani contr'a.

Nr. 43—2

Concursu.

La scóla populara romāna ortodoxa din Vidr'a de susu, Cerculu Campeni, Comitatu Alb'a-Iuli'a, se cere unu invetiatoriu cu salariu anualu 140 fl. v. a. quartiru liberu și lemne pentru incalditu.

Pentru acestu postu sa deschide concursu pana in 1 Decembre a. c. st. v. Doritorii de a-lu ocupá, au atrimite in Campeni la scaunulu Protopopescu pre lānga petitiune timbrata cu 50 cruceri,

a) Atestatu ca au absolvatu cu sporiu Gimnasiulu micu, séu celu puținu 4 clase normale și cursulu pedagogicu in Sabiuu cu sciinti'a cantariloru bisericesci.

b) Atestatu de portarea morala, și

c) Atestatu de botezu ca e de religiunea gr.-orientala.

Campeni 16 Novembre 1864.

Inspectorulu scol. distr. din Protop. Campeni.

I o a n n P a t i t i a m. p.

Nr. 41—3

Concursu.

Pentru ocuparea statuniloru invetiatoresci, din opidulu montanu Rosi'a, și comun'a Abrudu-satu, se deschide concursu, pāna la 30 Novembre a. c. st. v.

Emolumentele pentru fiacare statiune, suntu 120 fl. v. a. cortelu liberu, lemne de focu, și jumetate de parte, din venitele cantoriei.

Doritorii de a ocupá unulu din aceste posturi, provediendu-si cererea, cu Atestatu despre absolvarea studiiloru sciintifice și pedagogice, despre portarea morala, despre cunoscinti'a cantariloru bisericesci, și ca este de confessiunea ortodoxa; au de a o asterne la subscrisulu, pāna la terminulu mai susu prefiptu, spre a se poté asterne Escellentiei Sele présantitului D. Episcopu diecesanu, spre parintesc'a intarire.

Abrudu in 5 Novembre 1864.

Inspectorulu sc. gr. or. din Protopopiatulu Zlatnei de josu.

I o a n n e G a l l u m. p. Adm. protop.

Nr. 42—2

Anonciu.

Priimindu subscrisulu negociatori'a de sub firm'a C o n s t a n t i n u B a r d o s i in Muresiu—Osiorheiu sub firm'a sea, are lipsa de 2 invetiacei, carii pre lānga calitātilē de a fi absolvitu un'a clasa reala, séu gimnasiala, sa cunósca limb'a romāna și magiara.

Doritorii de a intrá suntu rogati a tramite epistolele lorū francate in restempu de 4 septemāni la M.-Osiorheiu.

I o a n n B a r d o s i Negociatoriu de mārfulu de moda.

Comentariu la pré'nalt'a Patenta din 21 Iuniu 1854, parte a I. și parte a II. — lucratu pentru poporulu romānu de Ioanne Puscariu, Administratoru comitatensu — se afla de vendiare in tipografi'a diecesana; ambe brosiurate cu 1 fl. 50 xr. v. a.

Editur'a și tipariulu tipografiei diecesane.